

bijo rdečo piko, drugi pa, kateri imajo dobre prijatelje, dobivajo službe. — To je vedno tako bilo, še dandenes je tako in zaradi mene gotovo ne bodo zdaj v Gradcu izjemke delali. Naj na Slovenskem slovenski jezik kakor izključivo uradni jezik upeljejo, naj te uradnike, kateri slovenščine ne znajo iz Slovenskega odstranijo, boš videl, kako hitro bom jaz mesto dobil. — Ali vse to me ne ustraši, vadam se zmerom marljivo v slovenščini — morebiti (?) za prihodnost — prebiram pridno naše knjige in časopise. — Mislilim, da ta list ne potrebuje nobenega komentara.

Politični razgled.

Baron Beust je s cesarskim pismom 6. dec. imenovan grof. Vladni listi hočejo iz tega imenovanja videti cesarjevo soglasje z današnjo sistemo in demonstracijo tistim Prusom nasproti, ki so barona (zdaj grofa) Beusta zaradi rudeče knjige zadnji čas napadali.

Na Dunaji bo stopil poseben zbor ministerskih delegatov skup, ki bo nasvetoval, da bi se verska društva ostreje opazovala in kedaj se jim sme opravljati kake božje službe dovoljevati.

Avstrijskega vojnega ministra govor, da se mora Avstrija Rusiji nasproti oborožiti, vzbudil jo v Peterburgu v vladnih krogih živo posvetovanje. Ni še dogotovljeno ali bo Rusija odgovarjala le po svojih časopisih ali z diplomatskimi pismi.

O novih dačnih predlogih, s katerimi hoče minister Brestel stopiti pred državni zbor, sliši se malo veselega. Cislajtanski finančni minister hoče sedanje neprenesljive izvenredne davščine spraviti pod trdno, stalno sistemo. Da bi se davek znižal, o tem ni nikjer govora, pač pa bodo potem vsi enako plačevali največje dačne doneske. Na mesto dohodnine stopi razredni davek (Klassensteuer). Nova postava o zemljiščnem davku je toliko napredovalna, da si je postavila za načelo, da davek vse enakomerno zadeva.

Njegovo veličastvo je izdalo zapoved do armade, v kateri razlaga pomen nove brambovske postave. Brambovska postava je zadobila najviše potrjenje. V prihodnjih listih prinesemo vso postavo.

V „Ungar. Ll.“ se piše iz Gradca: Graf Leo Thun, vodja fevdalnega „Vaterlanda“ je imel tú konferencijo s slovenskimi (katerimi?) voditelji, in je z uspehom dogovora prav zadovoljen. Tudi je neki Thun rekel, da so pred vrati oni dobri časi, ko bodo veljavo zadobila načela njegove stranke; on je priporočal slovenskim vodjem le stanovitnost. Vse to se nam zdi velika časnikarska goska — s „stanovitnostjo“ pa že celo ne vemo kam.

Novi Pressi se brzojavlja iz Zagreba: Vojaški kordon proti Turčiji je odpravljen. Granico bo v prihodnje stražila finančna straža.

Poljski delegati so neki v Pešti svoj čas dobro rabili, da bi pota nadelali drž. zbora posvetovanji o resoluciji gališkega zbora. Gre govorica, da ustopi poljski knez Čartorski, ud gosposke zbornice, v ministerstvo, in da celo postane predsednik ministerstva. Dunajski listi sicer pravijo, da je to neverjetno menda preobračaje prigovor: kar človek želi, rad veruje.

Na Ogerskem je na davkih dolgá celih štirideset milijonov gld. Kako torej ogerski minister plačuje. Pravi se, da plačuje za vzajemne reči le toliko kolikor prejema. Najprvo poravnava deželne stroške, če zmanjka, zmanjka nam — Cislajtancem.

V Pragi se zdaj obe stranki pripravljati na volitve v mestni zbor. Zanimljivo je videti, da so zastopniki vladi prijazne nemške stranke, kakor pri nas Slovencih večidel sami c. k. uradniki in penzionisti kot „zaupni možje“ v meščanskem volilnem odboru. Česki odbor svojega narodnega obličja ne pokazuje tako, kakor nemški; ki meni da je mestnim odbornikom treba ustavoljubnosti.

Tekoči teden se bo obravnavalo v Pragi 13 političnih pravn, večidel tiskovne pravde raznih časnikov, ki ali še izhajajo, ali pa so že zamrli. Toži se večidel zaradi veleizdaje, žaljenja Nj. veličastva, kaljenja javnega miru in puntanja.

V Srbiji se je slovesno odprl grški konzulat in grška zastava pozdravljena z 21 strelji iz kanonov na trdnjavi. To znamenja prijateljstva med srbsko in grško vlado, ob istem času, ko se začena med Grki in Turki razpor, utegne še važne nastopke imeti.

Bavarski kralj se ima oženiti s hčerjo ruskega carja Aleksandra. 20. t. m. potuje z velikim spremstvom v Peterburg. Njegova zaročnica vélika knježinja Marija bo prestopila iz pravoslavne v katoliško cerkev. Ker se misli, da bodo peterburgski krogi ob enem na to delali, da se določno pogoditi in zvežete Pruska in Bavarska, vidi se vse ta stvar na Dunaji nerado. Da bi zoper delal, imenovan je nov poslanec za Monakovo, grof Ingelheim.

V časopisu „Unita Italiana“ je razglasil Mazzini proklamacijo do svojih rojakov, kjer jih zopet svari, naj se ogibljejo vseh poskušanj osvoboditi Rim, dokler bi bile te poskušnje le delo posameznih strank; proklamacija povdarja, da mora biti osvobojenje Rima cilj velikega početja, ktereга se mora udeleževati ves narod.

Italijanska agitacija proti Rimu vedno narašča in italijanski listi si prizadevajo jo še podpihovati. „Italie“ pravi, da je usmrtitev Montija in Tognettija okrepčala samosvest, da mora vsa italijanska dežela enotna postati. Vlada, parlament in ljudstvo so v tej zadevi tako edinih misli, da se sme trditi, da ni druge stranke. Zapuščeni usmrtenih sicer ne bodo dobili podpore iz državne blagajnice, ker je bila v parlamentu za ta predlog le navadna večina, a ne 2 tretjini glasov, vendar pa se po italijanskih mestih prav pridno za nje nabira, in so se zlasti v nekaterih mestih prav znameniti zneski podpisali.

Na Francoskem se politične pravde bolj in bolj udomačujejo, in mnogokrat zadostuje najmanjši povod, da se iz njega pravda splete. Časopis „Avenir“ v Aux-u je policija pograbila, ker je prišel 2. decembra s črnim robom na svetlo. Zaradi pobiranja za Baudinov spominek so jih iz nova nekoliko obsodili.

Iz Španije se sliši o nemirih. Zbor oboroženih republikancev je morsko vojaštvo razganjalo. — Volitve bodo sredi januarja 1869.

Med Turčijo in Grško se utegne vneti boj. Turška vlada je podpirana po Avstriji, Angležki in Francoski tirjala, naj Grška upora na Kandiji ne podpira, če noče, da se med njima vsa diplomatska zveza pretrga.

Iz Varšave se piše, da se ruska vojska vedno bolj zbira na avstrijsko-gališki meji. Mnogo orodja za šance se pripravlja in privaža po železnici v Čenstohovo. Rusko vojaštvo je boje zoper Avstrijo zelo razdraženo in — kakor pravijo — ničesa ne bi raje slišalo, kakor povelje v Galicijo in Ogersko marširati.

Strastno gibanje, katero je med volitvijo in še nekoliko pozneje vladalo v severni Ameriki, jelo se je polegati in vse stranke so zadovoljne z republikanskim predsednikom Grantom. Amerikanski državljani so se zopet povrnili k mirnemu delu svojega meščanskega poklica in radi prepuščajo osodo svoje dežele v rokah možá, o katerem zdaj celo njegovi nesprotniki trdé, da je popolnega zaupanja vreden.

Razne stvari.

* (Tiskovna pravda „Slov. Nar.“). C. kr. okrožna sodnija v Celji je s sklepom 6. decembra zaradi vrednikove bolezní preložila konečno obravnavanje v naši tiskovni pravdi na 20. dan januarja meseca 1869. Da je bila vrednikova prošnja slovenska, okrožne sodnije odlok pa nemški, je tako gotovo, kakor §. 19 v državnih osnovnih postavah.

* (Kdo je slovenska stranka?) Prijatelji našega lista, ki imajo kaj zveze v viših ali pa tudi v nižih a podučenih uradniških krogih, zelo bi nam ustregli ko bi nam naznanili odgovor na gori stavljeno vprašanje. Po viših zaukazih se mnogokrat bere, da se ima slovenskim strankam slovenski dopisovati, zlasti da se jim ima na slovenske vloge slov. odpisovati. Pa kaj pomaga, vse tako lepo zaukazovanje, dokler človek če se še tako Slovenca čuti, ne ve kaj je slovenska stranka. Tako n. pr. smo po svoji „kratki pameti podložniški“ dozdej mislili, da je vredništvo slovenskega lista — slovenska stranka kateri se mora na slovenske vloge slovenski odgovarjati, a tudi sicer slovenski dopisovati. Pa kaj še? Slavno c. kr. državno pravništvo, katero podpisuje g. Mulley, odgovorilo nam je nemški, tožilo nas nemški, c. kr. okrožna sodnija v Celji, za katero je podpisan g. Stiger, nam je poslala nemško tožbo in nemški odlok, c. kr. okrajna sodnija v Mariboru, katero podpisujeta na naših dopisih gg. Schalamum in Pogatschnigg, vabi nas v nemških listih pred se, še za svoje ime se moramo puliti; in slavno c. kr. okrajno glavarstvo v Mariboru pod vodstvom g. Seedera nam je poslalo včeraj neko naznanilo št. 35. pr. ddo. 5. dec. 1868, v katerem nam nemški pripoveduje, da sl. c. kr. namestnija ni uslišala prošnje, kjer smo slov. prosili, da bi si smeli za lastno rabo omisliti autografično pomnoževalno tiskalnico. Mi ne vprašamo po vzrokih, zaradi katerih se nam tiskalnica ni dovolila, dasiravno bi prav lahko primerjali in vprašali ali je istina, kar pravijo osnovne postavah.

postavo vsi enaki, Nemci in Slovenci, Krščanje in Cigani. Po novejših zakonih smejo brez mnogih ovir prestopati ljudje od ene vere k drugi; če smo mi po kakí pomoti zapisani v krstnih bukvah „nemških strank“, prosimo naj se vredništvo „Sl. Nar.“ tam izbriše in zapiše v one za slov. stranke. Če je treba plačati štolo ali kako drugo takso, jo bomo že odšteli: saj nas veste najti.

* (Sokol proti stari „Pressi“.) Tožba „južnega Sokola“ proti časopisu „Presse“ zaradi članka, ktereга smo mi priobčili kot konec „brezrove masti“ je končala s tem, da se je toženi vrednik tega časopisa nedolžnega spoznal. G. posl. Svetec je kot pooblaščenec tožnika zastopal.

* (Solnice v Vielički) na Poljskem so kakor smo že povedali, v veliki nevarnosti, da jih iz zemlje prodrla voda ne zalije. Leta 1867 je državna kasa dobila 7,556.748 gl. za sol iz Vieličke. Iz tega je presoditi, kolika škoda bo cesarstvo zadela, če se solnica pred vodó ne otme.

* (V Dalmaciji) se ima, kakor „Pozor“ izve, po naredbi ministerskega svetovalstva in po predlogu c. k. namestnika v dveh letih uvesti v dalmatinske urade hrvatski jezik. V tem času se mora vsak uradnik hrvatskega naučiti. Kotorska gimnazija bo postala hrvatska. Kedaj bomo mi Slovenci kaj enacega dočakali.

* (O kat. čitališče v Ljubljani) poroča „Dan.“: „V nedeljo 29. listopada, je bilo v mestni dvorani posvetovanje zastran naprave katoliškega čitališča ali bralnice. Grof Wurmbrand je pričel zbor s govorom, ki je bil sprejet z veliko in splošno pohvalo. Izvoljen je bil odbor za izdelanje družbinih pravil in skleneno, da se bode v „Novicah“, „Triglavu“ in „Danici“ razglasovalo, kar se bo godilo. V začasnem odboru so gospodje: Gr. Wurmbrand (stareji), dr. E. Kosta, korar Fr. Kramar, prof. dr. Čebašek, učitelj Matej Močnik, mestnjani in posestniki Šventner, Gerber, Šreiner in vrednik „Zgod. Dan.“ V ponedeljek je imel odbor posvet zastran družbinih pravil, pri katerem se je razodelo, da utegne bralnica svoj izvorni program precej razširiti in zraven poživljanja katoliške zavednosti z branjem itd. zlasti na dobrotne namene v prid ubožnih, izgubljenih, zanemarjenih itd. oko obračati, kar je gotovo ena velikih ran današnjih časov. Bolj natanko se bo to dalo povedati, ko bodo pravila sestavljena.“

Slovenski Glasnik

začne z novim letom zopet izhajati in sicer pod vredništvom J. Jurčič-a v Mariboru. Naročnina 1 gld. 50 kr. na pol leta naj se pošilja „administraciji“ „Slov. Nar.“ Prihodnjič obširneje o tem.

Dunajska borza od 9. decembra.

5% metalike 59 fl. 25 kr.	Kreditne akcije 246 fl. 60 kr.
5% metalike z obresti v maji in nov. 60 fl. 10	London 118 fl. 90 kr.
5% narod. posojilo 64 fl. 70 kr.	Srebro 117 fl. — kr.
1860 drž. posojilo 91 fl. 90 kr.	Cekini 5 fl. 62 ² / ₁₀ kr.
Akcije narod. banke 677 fl. — kr.	

Zaradi praznika v torek smo mogli izdati denes le pol lista.